

Posudek vedoucího diplomové práce Adama Hexnera „Vztah lidské přirozenosti a obce“

1. Lidská přirozenost je klasickým tématem politické filosofie s významnými přesahy do filosofie právní, resp. do uspořádání práva a společnosti. Podle toho, jak odpovídáme na otázku, jaký je člověk, máme tendenci koncipovat politický řád, v němž žijeme, i právo, pomocí něž regulujeme vztahy mezi lidmi. Pěkně je to vidět na odlišných modelech vzešlých z americké a francouzské revoluce. Vedle lidské přirozenosti se můžeme v dějinách i současnosti politického myšlení setkat rovněž s obecnějším konceptem přirozenosti věcí (druhá scholastika, některé nynější teorie přirozeného práva).

2. *Adam Hexner* si téma diplomové práce zvolil samostatně, veden v tom svým zájmem o filosofii. Po mém soudu prokazuje, že v jeho případě nejde pouze o zájem, ale také o vědění. Ač je problematika lidské přirozenosti tématem klasickým, jako způsob uvažování o politické společnosti je přece jen zastíněna teoriemi společenské smlouvy. O to více je třeba práci ocenit, neboť nemohla být napsána jen jako opakování stokrát řečeného.

3. Autor si zvolil trojici autorů, s jejichž názory čtenáře poučeně seznamuje: *Aristotela, Davida Huma a Friedricha Hayeka*. Činí tak způsobem důkladným a kultivovaným, z něž je patrná znalost nejen jejich děl, ale i sekundární literatury (zhusta cizojazyčné), jež jsou základem jeho vlastních postřehů. Seznam literatury čítá téměř pět desítek titulů, což je na diplomovou práci počet nadprůměrný. Literatura je korektně citována a vůbec produktivně, tj. nemechanicky, využívána.

4. Systematika práce kopíruje autorský záměr: ve třech kapitolách je zkoumán relevantní výsek díla zvolených autorů, k čemuž je třeba přičíst úvod a závěr. Průřezovým tématem je pojetí společnosti jako cíleně nezaložené a přirozeně rostoucí, čemuž odpovídá i důraz na právo, v němž je významným konvenční, potažmo precedenční prvek. Právu se ovšem diplomová práce příliš nevěnuje.

5. Jelikož jsem měl možnost číst a připomínkovat pracovní verze odevzdaného textu, mohu osvědčit, že práce je vskutku autorskou. Možná mohlo být čtenáři explicitněji vyjeveno, proč byli zvoleni právě tito tři myslitelé. Odpovědět si však můžeme sami: A proč ne? Výběr přece dává smysl. Nemám dojem, že se diplomant dopustil nějakých pochybení metodologických či věcných, pročež neshledávám žádnou překážku v přípuštění diplomové práce k obhajobě. Po mém soudu by práce mohla být hodnocena jako „výborná“, záleží však samozřejmě také na průběhu obhajoby. V jejím rámci by se možná mohl diplomant podrobněji věnovat významu práva ve vztahu lidské přirozenosti a obce u jím zvolených autorů.

V Praze dne 17. června 2014

doc. JUDr. Jan Kysela, Ph.D.